

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton II. August. 1787.

A Z EURÓPAI FŐBB KÖRNYÜLÁLLÁSOK
 közzül ez az első, hogy a' múlt hónapnak 16-
 dikán a' F. Császár, a' Pruszsus Király, és az Ang-
 liai Udvar között edgy tökéletes edgymást óltalmazó
 és segítő frigy kötötett légyen; melly noha még né-
 melly német levelek szerént több bizonyító erőssé-
 gek nélkül szükölködik-is, a' főbb Politikusok értel-
 me szerént igaznak mondatik; 's nem-is teszsz külön-
 ben; mert — nem régiben edgy Kabinét Kurir érkez-
 vén Pruszsziából Bétsbe, arról tudósítá a' F. Császárt,
 hogy a' F. Pruszsus Király a' maga Orániai Her-
 tzezné Hugán esett gyalázatott meg-boszfzúllás nél-
 kül nem szenvedhetvén, 60 ezer fegyveres népet in-
 dít Hollandia felé; mellyre a' F. Császár-is leg-ot-
 tan edgy Kurirt küldvén a' Berlini Udvarhoz, az ez

által küldött levelében meg-köszönnvén ezen barátságos izenetét, nem különben azt jelenté, hogy ugyan az ő Felsege Hugán tett bocszúságért ő Felsege-is Brabantzia felé ugyan annyi fegyveres népnek adott parantsolatot az utazásra. Nem de nem frigyefek közt való barátsági edyet-értésé ez? Es ezen Udvarok között lejendő házasság-is, melly már annyi, mint bizonyos, nagy frigy kötél. — A' Kommissáriusok, mellyszerént eddig az útbanlévő Regementeknek szükséges úti költségek 's élések ki-potoltatott, el-fognak töröltetni, és minden Obersternek annyi pénz fog kezéhez adatni, mennyi szükságes lesz annak a' Regementnek. A' Hadi Kassa a' Kamerális Kassával edgyé fog-lenni. — A' mondatik, hogy a' Koloniai Papi Fejedelem minden órán Bétsben fogna lenni; melly ha úgy léssen, a' F. Tsászár útja tsak alig ha nem kékik, 's úgy-is kelletik lenni; mert a' Belgiumi 42 követek már nem meszize vagynak a' német Újság levelek szerént (a' minap tsak edgynehányot írtunk vala; de többen jönnek) kik Brüzszelből a' Státusok gyűléséből botsáttattanak útnak, és a' kiknek fejekre parantsoltanak, hogy leg-kissebben-is a' F. Tsászár kívánságának ne engedjenek; nevezetesen az Ország belső állapotjára vigyázzanak; mellyszerént edgy szerzetbéli ször 'sák sem maradhat-ki a' Hazából. Ez az a' párt-ütök forgó kerekének ülője, vagy agya; a' honnan a' magok Apostoli örökös Fejedelmek ellenvaló párt-ütést *Bellum religionarium*, vallást oltalmazó hadnak nevezik, és a' melly tzéllal a' Gvardján 9 órakor 10-ig misét szolgáltatván 11-ig pihen, 12 órakor ebédhez ülven 3 óráig ebédel és az Ország; de korántsem a' menny-ország dolgát folytatván, már 4 órakor dobot ütt a' Fráter, és a' ki-rukkalt Barátok sorja fegyveres jobb szárnyán azt kiáltja a' Gvárdián:

macht

macht euch fertig! De ne nevellenek az én érd. Olvasóim; mert ezek olyan legények — legények? azoknak mondom; mert edgynek fints bizonyos hites felesége, kik nem szenvedhetik, hogy a' Tsászar azt kívánja, hogy a' Misét ingyen olvassák; azonban azt gondoljuk-é, hogy ez az Országnak hasznára van; nem: mert ez által most A. Belgium olly nagy kárt vall, mellyet a' jelen-való században helyyre nem patól. Némeily Újság levelek szerént, már a' gazdagabbak Angliába költöztetik kintseiket. A' Fábrikák, mellyekből fok ezer emberek éltenek, meg-szüntenek, és költeznek Angliába és Frantzia Országba, érezvén a' fáfrány illatját; és ezek által tsak-nem annyit veszt A. Belgium: mint Frantzia Ország a' Hufsziták' kiűzésével; azonban az Ország még-is a' maga törvényes örökös Fejedelme hatalma alatt marad. Már most a' Polgári rend még-is győzetet arról, hogy az ő Fejedelmek nekik jóvakat kívánja, azért — Az egész Belgiumi Státusok edgy Diétát, Ország gyűlését kívánnak a' F. Tsászartól, és az egész Országban a' szentségnek az óltárra való ki-tételével a' Békeflégért könyörögnek. A' Menkheli Püspök, Gróf *Frankenberg*, ki nem régiben Bétsben vala, minek-elötte visszament volna Belgiumba, edgy levelet véve a' Brabantziai Státustól, mellyszerént haza hívattaték. Ezen Levélnek vételével, a' már említett Püspök Úr a' Monárkhához menvén útra keredzni, azt felelé ő Felsege: el-mehet a' mint szintén tetszik. — Már Prágából a' Pattantyusok Oberstere, kinek a' Pattantyus fereg egészszén keze alatt lészén, A. Belgium felé indúlt, és 10 ezer magyar ökrök vagynak útbán, a' menendő fergek számára, mellyet az úton fognak meg-emészteni, és ugyan annyit egészszén Belgiumig hajtana mint 1734-ben tselekedének. — A' *Lasci* Regiment-

je Bétsbe jő, a' *Vorumszer*, *Modéna*, és *Lövenök* Iovas Regimentjei pedig parantsolatot vettének, hogy minden idő haladás nélkül Gallitziából induljanak, Morva és Tseh Ország felé. — A' Luxemburgi Kommandáns, vévén észre a' nép zenebonáját, leg-ottan a' fegyver viselőket egész tűzi készületben hagyván, az ágyúkat a' Városnak szegezve vagy két pár akasztófát állittata-fel, és illy parantsolatot adak-i: valakinek a' fején a' párt-ütök bokkrétája leg-előbb meg-láttatik, leg-ottan fel-akasztassék. Egész éjszaka fegyveres vigyázokat jártatott a' Városban; tsak 6 embert is edgyüt tanátskozni meg-nem engedett; melly által a' támodni akart zenebonának vége szakadt. — Már bizonyos, hogy a' Török minden hadi-készülete mellet-is a' F. Császárnak mindeneket által enged, a' mit t. i. tölle már rég kíván vala. — Edgy Ország tseréles munkában vagyon, és a' Politikusok' értelme szerént minden órán meg-is történik. —

Elegyes Tudósítások.

A' F. Monárkhának nem régi rendelése szerént, tudva vagyon, hogy mind azok a' F. Ts. és K. Hivatalban lévő személyek, kik nagyobb adóllágot tésznek, mindsem meg-fizethetnék, *ipso facto* leg ottan hivataljoktól meg-fosztatnak, és többé hivataira sem alkalmaztatnak. Így jára a' napokban edgy rehettsége felett való *rubrikában* lévő Konsiliárius Báró D. Ur, kinek hivataljától meg-kelle az adóllágért válni. — Az E. Orzági N. Hertzegségbeli volt Gubernátor Báró B—l, (úgy olvasom a' német levelekből) bizonyos dologban az Udvar előtt hibás lépésben találatván, 180 ezer ném. forintotskáknak fizetésére büntettetett. — Edgy idevaló igen nagy tekintetű Konsiliáriusnak kellete felett gazdaskadó jobb keze, a' Hit-

a' Hitelezők petsétes papiroffán tsak 90 ezer forintok alá írt a' neve után mánu-propriát; mellynek nagyobb részét a' Szent István Tornyabéli nagy Harang hangal fogja-meg fizetni. — Vólt Gárda-Oberstlájdnánt Sze-keli Ur, kinek tavallyi története az érd. Olvasók előtt még eleven emlékezetben lehet, olly port ta-lált-fel, melly nem tsak a' pestis terjedését akadályoz-tatja-meg, hanem a' már pestisben lévőket-is bizonyo-son ki-gyógyítja. Erre nézve a' F. Udvarnak engé-gelméből Konstántzinápolyba ment, és nagy remény-ségtől tápláltatik, hogy a' maga Khimiai találmánnyá-nak nagy hasznát fogja venni. — A' F. Monárkha kegyelmesen el-végezni méltóztatott, hogy mineku-tánna a' Pesti fő Oskolában a' Marha-nyavalják Or-vosi-tudományának taníttáfa fel-állott, edgy Doktor vagy Borbély-is ennekutánna a' Vármegyék vagy Vá-rofok-fzorgálatjára ne alkalmaztassék, hanem ha ezt a' tudományt tanúlta, és arról-is bizonyság-levele vagyon, Buda 25. Júlii 1787. — T. N. Veszprém Vár-megyében *Rátókon* olyan emberek vagynak, kik hajdon edgyügyüségéről; a' mostoni meg-világosodott világ-ban pedig, az edgyügyüséggel öfzve kevert szó ki-ejtésekről itt körül belől nagyon hírefek: ezeknek ez-előtt mintedgy 3 esztendővel el-menvén edgy kedves prédikátorjok más helységbe Sz. K. szabadira; így ma-rasztották a' Prédikátort: *Ne mennyen-el Tiszteletes Uram mi töllünk; mert mi akár mit beszélt a' Ka-tédrábúl tsak el-hittük; de most jöttünk mi Szabadi-rúl; a' hól minden háznál olyan Biblia van, mint edgy edgy gyalog-szék; azok bizony mindent el-nem hisznek ám, hanem utánna forgatják.* — A' Györ-ből Pestre menő Posta-útban *Piszkén* edgy derék pom-pás Vendégfogadóban a' *Kelnerek* nagy éhséghez ké-szülnek; mert a' mi Bétsben-is sok volna; két személy-

re edgy kevés 'sirtalan levest, edgy pár garasos forma sült tsirkét 52 krajtzáron adtak Júliusnak 28-dikán minden bor és kenyeren kívül. Valóban nagy drágaság ezen a' böv országban, hól minden oltsó, és méltó az ilyen vendégfogadó a' büntetésre vagy az el-kerülésre. — Az Erdélyi határszélekről jött levelekből azt értyük, hogy az ott körül fekvő erdőkben még-is számos Tolvajok és Haramiák lappanganának. Az el-múlt hónapokban úgy esvén a' Bihár Vármegyei Tisztviselőknak értésére, hogy a' Rézen és a' Kátólafzegei havafoknak azon részén, melly a' Kereffel határozodik, számos Haramiák vonták volna-meg magokat, ezeknek el-fogására Kolos, Thorda és szolnák Vármegyékkel edgyet értvén, fok Nemességgel és Katonsággal a' Havast körül vették, és igen fok Haramiákat fogdasának-el, sőt máig-is fogdoffák öke, noha már itt az efféle hír nagyon tsendefedik; de máfut megint fel-áll; mert edgyik erdőből a' másikba üldöztetnek, a' minthogy — a' Szolnaki kerületbéli fő Sz. Biró Bölöni József Úr által 7. Júlii Tasnádon ket-rő tsak gyanus öltözötekért el-fogattatván, (kiknek botskorokban 20 arannyokat-is találának) midön számos őrzők által vitetnének az erdőn keresztül a' Töm-lötzbe, a' többi Tolvajok észrevévén, fegyverrel ütének reájjak, négyet az őrzők között sebbe ejtének, kik között 2 meg-is holt, a' másckettő sem megszöve a' haláltól. Effélet innen igen fokot írhatnánk; de mennyünk beljebb. — Kolosvárt, a' múlt hónapban edgy Cserei nevezetű Kantzellista, midön útra készülne és pistalyait töltene, szerentsétlenségéből edgy házat seprő Leánykát meg-löve: a' kés nem minden botorkázó gyermek kezébe való: azonban *saepe dormitat etiam HOMERUS*: a' leg-jobb paripais ottan ottan meg-botlik; de ennél meg-nagyobb ez: Gróf Kálnoki

Úr fiatskája-is nem régiben, midőn vadászatra készített fegyverét forgotná, magát mellybe lövé; megholt-é, vagy nem, bizonyosan nem tudjuk; mert még az nap életben maradott vala. — Kolosvárt a' Piáristák Tornyából a' harangoktól esett-le edgy gyermek, kinek minden ize tsontja ki-ment helyyéből; még-is életben maradott vala — ha tsak eddig meg-nem holt. —

Tisztségbéli változások. Minthogy Hajnetskői Báró *Vétsei Farkas* Úr halálával a' Tiszántúl lévő Districtuális Tábla Préfessége üres székre szorúlt vala; a' F. Monárkha T. N. *Szirmai Antal* Urat ezen Táblának Préfessévé tenni méltóztatott, és a' Districtuális Táblák Tagjainak meg-sokosíttásával, következő tisztségre való emeltetések estenek; — A' Dunántúl lévő Dist. Táblán *Jablantzy Antal* Úr Assessorá; *Prilatzky Gábel* és *Koller Antal* Urak Titoknakokká, *Rész Mihály* és *Tsehsalvay József* Urak Kancellistákká, *Skultéti Rationum Exactorra*; nem különben NN. és *Nováky Ferentz* Urak Számvetökké (Rationum Officiales) tétettek.

A' Dunán innen lévő District. Táblán következő Tisztek lettenek: T. N. *Tallián Antal* és *Zarka Mihály* Urak Assessorokká; Gróf *Sigray Jákob* és *Rosty János* Urak Titoknakokká; *Orosz József* és *Szeper Ferentz* Urak Kancellistákká, *Hagymásy István* Rationum Exactorra; *Tóth Antal* és *Vörösmarti István* Urak Számvetökké tétettek.

A' Tiszán túl lévő District. Táblán Assessorokká lettenek T. N. *Dessöfy János*, *Fáy Abrahám* és *Bánovitz András* Urak; Titoknakká: B. *Eötvös Ignátz* Úr; Kancellistákká: *Zaturetzki Gábor* és *Kornis Gábor* Urak; Rationum Exactorra: *Szulyovszky Sándor* Úr; Számvetökké: *Vay György* és *Bertholy Gábor* Urak lettenek.

A' Tifzán innen lévő District. Táblán Assello-rokká tétettek. T. N. Zombori Mihály, Orofse István, és Berzevitzi Pál Urak; Titoknakok: Klobusitzky Ignátz és Bednari János; Kantzelliták: Dolinai János és Szentiványi Benedek; Rat. Exact. Fráter Pál; Számvetők: Csakanyi Ferentz és Domokos Imre Urak lévénnek.

Minthogy a' Budán fel-állítandó Ország-Táblája, a' F. Monárkha rendelése szerént, a' Sz. Ferentz szerzetebéli Barátok Klastroma helyére építtetik, tehát ezen Klastrom e' folyó hónapnak 2-dikán ki-üresítettek, és a' Barátok más magok szerzetebéli Klastromokba osztatának. — Budáról az Eszterházi Miklos gyalag Magyar sereg 2-dikban; Pestről pedig a' Gyulai Sámuelé 4-dikben útnak indulának; nem különben az Eszterházi Antalé. Pestre és Budára a' Terenzi és Durlakh seregei mennek. — Miért mozdúlnak minden felől annyi Hadi-seregek; de vallyon miért víszén a' F. Tsászár Hadi-Tanátsot magával Német Országba? azt kérde a' napokban edgy Politikus a' máfiktól: miért? felel amaz; azért hogy még az iden a' Római Király-is meg-koronáztatik, és lakadalmok-is léfznek. — A' ki szálkát nyelvén le-torkán akad, azzal vettetik ki belöle, ha hirtelen nyakszírt tsapják. Kedvetlenül tapasztalá a' szegény Eleknek neveztetett fogolj, kit eddig Légtsfeldnek hívtanak, a' napokban ezen recipet; mivel midön az útsza seprésben a' földről edgy szeget fel-akarna venni, hogy le-nyelje, olyan nyóltz palzát kapott a' Politzáj-szolgától válla közzé, hogy talám ha el-nyelte volna-is ki-vetette volna.